

19480110

Dr.Ing.Vlado Tregubov

ZAŠTITNI ŠUMSKI POJASEVI U LR SLOVENIJI

Iz podnešenih izvještaja i referata sa područja pojedinih N.republika, vidi se, da je pojam zaštitnih šumskih pojaseva shvaćen u širem smislu nego što se u početku zamisljalo, - naime ne radi se samo o poljoprivrednim pojasevima u ravnici, nego i o zaštiti pojasevima u brdskim terenima (na Krasu) u Makedoniji. Ovakvo stanovište je mnogo ispravnije i podudara se sa gledištem na ulogu šume uopće u socialističkoj privredi, jer obuhvata problem u svojoj sущини u dialektičnom smislu.

Polezeći sa tog stanovišta u NR Sloveniji takovih površinskih treba podizati zašt.šum.pojaseve imo mnogo.

Ove se površine mogu grupisati u većja područja prema karakteru tih područja in namjene šumskih pojaseva.

1.) Poljoprivredni pojasevi u ravnici. Takovih područja NR Slovenija ima srazmerno malo, to su Prekmurje i Dravsko polje koji zahvataju površinu od cca 10.000 ha. Predviđaju se u glavnom uzgojne mjere sa malo novih pošumljavanja. Radovi na tim područjima imali bi se izvadljati po istim principima, kao i u Vojvodini, - radi se u glavnom o zaštiti od dominantnog S.I. vjetra.

2.) Područje Krasa.Slovenakog Primorja, koje isto nije veliko cca 20.000.- ha.

Ovdje bi se zašt.šum.pojaseve uglavnom imali oblažiti štetno djelovanje bure te prama tome važili bi principi i metode iznesene u referatu ing.Ante Premužića, o zaštitnim pojasevima na kontinentalnom krasu.

3.) Planinske područje.

Najveće i najvažnije područje u NR Sloveniji gdje treba provesti velike radove u pogledu podizanja zašt.šum.pojaseva, obuhvata pojas šuma blizu svoje gornje visinske granice. U ovo područje spada Triglavski masiv, zatim masivi Kravanka i Kamniških Alpa (doline Save in Soče). Zahvata oko 40.000 ha.

Ovdje se radi o zaštitnoj ulozi sume u pogledu zadržavanja brzog odticanja vode i naglog topljenja snega.

Obезšumljenje ovih predjela izazvalo je stvaranje bujica, odnašanja gornjeg sloja zemlje, stvaranje točila (melišđe), uslijed čega zasipavaju se pašnjaci, travnjaci i polja u dolinama. Osim toga stveraju se i pogodni uslovi za lavine, koje lakše kliju dole u ravnici pogotovo u doba naglog topljenja snega kad nema šuma, koje su to zadržavale.

Ali jedna od najvažnijih uloga ovih zašt.planinskih šumskih pojaseva, jest povoljni utjecaj na ravnomjeran vodni režim (uslijed zadržavanja vlage, kao i snega koji se sporije topi). Ovo je glavni uslov za hidrotehničke konstrukcije u vezi sa elektrifikacijom di tava kraja.

Naročito je oštro ovo pitanje u dolini Soči, koja je jeko obezšumljen/a, osobito Kad je bila pod Italijom, dok je vodna snaga otvorene od vanredne važnosti, jer pokreće celu važnu industriju smje-

štemu u tej dolini.

U glavnim crtama zamišljeno je podizanje gornje vegetacijske granice, koje je snižena neracionalnim spôjama i neracionalnim pašenjem. Tamo će se najprije na najvišim mogućim staništima uvadjeti grmolike vrste (Pinus mughos, Alnus viridis, Rhododendron vrste, Salix cinerea i sl. Zatim niže Larix, Pinus cembra, Picea excelsa itd.). Proučit će se pitanje pretvaranja nekih slabih degradiranih planinskih pašnjaka u zaštit. šum. pojaseve.

Davanje stručnih uputa u pogledu podizanja ovih zaštit. šum. pojaseva u vezi sa hidrotehničkom službom, je jedna od glavnih predstojđnih zadaća Gozdarskog instituta Slovenije.

Ovo gledište na problem zaštit. šum. pojaseva usvojeno je od strane Gozdarske instituta Slovenije.

Ljubljana, lo. I. 1948.